

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/61/2017
Identifikačné číslo spisu: 1205230594
Dátum vydania rozhodnutia: 20.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1205230594.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v spore žalobcu STAVBET, s.r.o., so sídlom Majerská cesta 36, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 024 023, zastúpeného Mgr. Štefanom Lišiakom, advokátom, so sídlom Robotnícka 8, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanému FAVART - UNITEAM, s.r.o., so sídlom Drieňová 24, 821 03 Bratislava, IČO: 35 701 897, zastúpenému Weis & Partners s.r.o., so sídlom Ivánska cesta 30/B, 821 04 Bratislava, IČO: 47 234 776, o zaplatenie 11.204,27 € s prísl., na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/256/2015-516 z 18. mája 2016, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/256/2015-516 z 18. mája 2016 s a r u š í vo výroku, ktorým krajský súd zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava II č. k. 23Cb/93/2006-481 z 25. marca 2015 tak, že zamietol žalobu o zaplatenie 10% úroku z omeškania ročne zo sumy 11.204,27 € od 20.12.2001 do zaplatenia a zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 0,05% zo sumy 11.204,27 € za každý začatý týždeň od 52. týždňa roku 2001 do zaplatenia a vec v rozsahu zrušenia s a v r a c i a na ďalšie konanie Krajskému súdu v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 23Cb/93/2006-481 z 25. marca 2015 rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 11.204,27 € s 10% úrokom z omeškania ročne od 20.12.2001 do zaplatenia a zmluvnú pokutu vo výške 0,05% zo sumy 11.204,27 € za každý začatý týždeň od 52. týždňa roku 2001 do zaplatenia a náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia v sume 3.821,09 € a titulom iných trov konania v sume 373,32 €, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Ďalej žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Bratislava II trovy konania štátu v sume 142,11 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Bratislava II trovy konania štátu v sume 281,6 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Na odvolanie žalovaného rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 3Cob/256/2015-516 z 18. mája 2016 tak, že rozsudok Okresného súdu Bratislava II č. k. 23Cb/93/2006-481 z 25. marca 2015 potvrdil v časti zaplatenia istiny 11.204,27 € a v súvisiacich výrokoch o náhrade trov konania a vo zvyšku rozsudok zmenil tak, že žalobu na zaplatenie príslušenstva

a zmluvnej pokuty zamietol. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi k rukám jeho právneho zástupcu trovy odvolacieho konania v sume 334,72 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

3. Odvolací súd poukázal na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, z ktorého vyplýva, že žalobca sa pôvodne domáhal proti žalovanému zaplata sumy 504.339,96 Sk (16.741,02 €) s 10% úrokom z omeškania ročne od 20.12.2001 do zaplata a zmluvnej pokuty vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý začatý týždeň od 52. týždňa roku 2001 do zaplata. Účastníci konania uzavreli dňa 7.12.2001 zmluvu o dielo č. 265 00 (ďalej len „zmluva o dielo“), na základe ktorej sa žalobca ako zhotoviteľ zaviazal vykonať pre žalovaného ako objednávateľa stavebné dielo R. J. B. - K. v rozsahu vnútornej a vonkajšej omietky. Zo zápisu v Stavebnom denníku (list. č. 074830) zo 7.01.2002, o vykonanej inventarizácii skutočne vykonaných vnútorných omietok vyplýva, že žalobca realizoval vnútorné omietky BAUMIT podľa projektovej dokumentácie (ďalej aj „PD“) a rohové omietkové lišty, spolu v rozsahu 1.827,37 m². Inventarizačný zápis v Stavebnom denníku za žalovaného podpísal stavbyvedúci A. Y. a stavebný dozor A. H. Stavebné práce na objekte R. J. B. - K. žalobca faktúroval žalovanému faktúrou č. 77/2001 v sume 504.339,96 Sk, vystavenou dňa 18.12.2001 a splatnou dňa 19.12.2001. Faktúrovaná suma predstavovala neuhradený zostatok z celkovej ceny diela 822.127,26 Sk (27.289,62 €) + 10% DPH, t. j. spolu 904.339,96 Sk (po odpočítaní žalobcom prijatej zálohy 400.000 Sk). Faktúru žalobca vystavil na podklade Krycieho listu čerpania z 18.12.2001, Súpisu vykonaných prác z 18.12.2001 a Protokolu o odovzdaní a prevzatí prác zo 16.12.2001. Krycí list čerpania bol za žalovaného opatrený pečiatkou a podpisom stavebného dozoru K. J., ako aj pečiatkou žalovaného s pripojeným nečitateľným podpisom ďalšej osoby za žalovaného. Súpis vykonaných prác bol za žalovaného opatrený pečiatkou a podpisom stavebného dozoru K. J.. Protokol o odovzdaní nie je podpísaný konateľom žalovaného, ale len jeho pracovníkom pánom F..

4. Súd prvej inštancie v konaní nariadil aj znalecké dokazovanie znalcom z odboru stavebníctva A. Y. H. za účelom zistenia, či žalobca vykonal práce v rozsahu, ako je uvedené v Súpise prác a či bola použitá iba malta zo zmesi Hebel alebo aj iná, keďže medzi účastníkmi konania bolo sporné, či žalobca realizoval celú výmeru 1.827,37 m² len z omietkovej zmesi, pre ktorú zmluva o dielo určovala cenu 250 Sk/m² a či si žalobca správne vyčíslil objem lešenia a objem presunu hmôt a s týmto objemom súvisiacu výšku ceny za lešenie a za presun hmôt.

5. Z výsluchu účastníkov konania, svedkov, ako aj z listinných dôkazov, najmä zo zápisu v Stavebnom denníku (list č. 074830) zo 7.01.2002 vyplýva, že žalobca vykonal zmluvne dohodnuté práce - vnútorné omietky na stavbe R. J. B. - K. v objeme 1.827,37 m². Žalobca po vykonaní prác opustil stavenisko a žalovanému umožnil s dielom nakladať. Konateľ žalovaného uviedol, že mu bol doručený Protokol o odovzdaní a prevzatí diela, súčasťou ktorého bol aj Súpis vykonaných prác, avšak tento nepodpísal a vrátil žalobcovi na prepracovanie, nakoľko nesúhlasil s tam uvedenými výmerami. V konaní nebolo sporné, že žalovaný následne odovzdal dielo - stavbu, v ktorej žalobca ako subdodávateľ vykonával len dielčie práce. Stavba ako celok bola skolaudovaná a počínajúc od mesiaca február 2002 je v prevádzke. Žalovaný nepreukázal, že by poskytol súčinnosť potrebnú pre odovzdanie a prevzatie diela.

6. Podľa názoru súdu prvej inštancie, jeho úlohou je právo vykladať ako reálny nástroj, efektívne riešiaci sporné vzťahy účastníkov konania v konkrétnom prostredí. Z tohto pohľadu je súd oprávnený a zároveň povinný skúmať nielen to, či bolo doslovne naplnené konkrétne zmluvné dojednanie, ale aj postoj, správanie sa a konanie účastníkov z hľadiska ich snahy dosiahnuť naplnenie sporných dojednaní, najmä to, či niektorý z účastníkov nemal záujem na nesplnení neskôr vytýkaných povinností (ustanovení zmluvy) alebo či svojím postojom a konaním neprispel alebo nezavinil nesplnenie takých zmluvných dojednaní, na splnenie ktorých sa viažu jeho povinnosti (v prejednávanej veci išlo o spísanie a podpis Protokolu o odovzdaní a prevzatí diela, s ktorým bola spojená zmluvná povinnosť žalovaného uhradiť cenu diela). Zotrvávanie na povinnosti zmluvou predpokladaného spísania a podpisu preberacieho protokolu (ktorého nepodpísanie je žalovanému na prospech), súd prvej inštancie považoval nielen za príliš formalistické, ale aj za konanie, ktoré sa priecilo zákonnému účelu zmluvy o dielo, ako aj poctivému obchodnému styku a nemohlo byť dôvodom na neuhradenie ceny diela. Súd dospel k názoru, že v prejednávanej veci došlo v zmysle ust. § 555 ods. 1, prvej vety v spojení s ust. § 554 Obchodného

zákonníka (ďalej aj „Obch. zák.“) k splneniu povinnosti žalobcu ako zhotoviteľa vykonať dielo dňom 18.12.2001 tým, že po vykonaní prác umožnil žalovanému s dielom nakladať. Žalobca bol preto oprávnený vystaviť záverečnú faktúru, ktorou faktúroval úhradu zvyšku ceny diela, po odpočítaní prijatej zálohy.

7. Pokiaľ išlo o spornú cenu omietky, z obsahu zmluvy o dielo, ako aj zhodných tvrdení účastníkov konania vyplýva, že účastníci si dohodli pevnú cenu za 1 m² omietky. Dohoda o pevnej cene znamená, že v sebe obsahuje nielen cenu materiálu, ale aj hodnotu (cenu) prác na natiehnutie 1 m² omietky. Nie je preto podstatné, za akú cenu žalobca obstaral materiál na omietky, keďže tento tvorí len jednu zložku z cien kalkulovaných pri stanovovaní celkovej pevnej ceny za realizáciu 1 m² omietky. Zo zápisu v Stavebnom denníku (list č. 074830) zo 7.01.2002 vyplýva, že žalobca realizoval vnútorné omietky BAUMIT podľa PD v objeme 1.827,37 m². Identický rozsah realizácie dojednaných prác vyplýva aj zo Zisťovacieho protokolu a tento objem medzi účastníkmi nebol sporný. Vzhľadom na spornosť účtovania ceny za realizáciu 1 m², ktorú si žalobca uplatnil v sume 250 Sk/m² (8,30 €), čo žalovaný vytýkal ako nesprávnu cenu dôvodiac tým, že žalobca nepoužil v celom rozsahu omietkovú zmes, pre ktorú zmluva predpokladala túto cenu, sa súd prvej inštancie vysporiadať s týmto rozporom. Po vykonaní dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný súdu žiadnym spôsobom nezdôvodnil a ani nepreukázal svoje tvrdenie, prečo mal za to, že žalobca mal časť z objemu realizovanej omietky (konkrétne 900 m²) faktúrovať v cene 180 Sk/m², ktorá je spojená len s použitím cementovej omietky. Uvedenému tvrdeniu žalovaného nenasvedčoval žiadny dôkaz vykonaný v rámci dokazovania. Použitie cementovej omietky, pre ktorú zmluva predpokladala cenu 180 Sk/m², nevyplýva dokonca ani zo Zisťovacieho protokolu, ktorý sám žalovaný označuje za ťažiskovú listinu, svedčiacu o dôvodnosti jeho tvrdenia.

8. Podľa dokazovaním zistených skutočností žalobca realizoval len jeden druh omietky, a to omietku vápenno-cementovú, ktorá bola nanášaná ako omietka strojová. Skutočnosť, že táto omietka bola žalobcom aj použitá, vyplýva aj zo záznamov v Stavebnom denníku. V konaní tak bolo bez pochybností preukázané, že žalobca vykonal dojednané práce natiehnutím vápenno-cementovej omietky v objeme 1.827,37 m², teda omietky, pre ktorú zmluva určovala cenu 250 Sk/m². Vykonaným dokazovaním súd mal tiež preukázané, že žalobca nepoužil zmluvou vymienený typ výrobku - zmes Hebel, ale projektom zadanú omietku vápenno-cementovú BAUMIT, ktorá je vhodná na stavebný systém Hebel a je rovnocennou alternatívou omietky zo zmesi Hebel, pričom použitie iného, ako vymieneného typu výrobku daného druhu omietky, nemalo vplyv na povinnosť žalovaného prevziať dielo a zaplatiť dohodnutú pevnú cenu diela. Tento nedostatok bol - podľa názoru súdu prvej inštancie - vadou diela v jeho vymienených vlastnostiach a žalovaný si túto vadu mohol a mal uplatniť v rámci nárokov z väd a s touto vadou spojeným konkrétnym nárokom, čo však neurobil. Uspokojenie, ktoré možno dosiahnuť uplatnením niektorého z nárokov z väd podľa ust. § 436 a § 437 Obch. zák. nemožno dosiahnuť uplatnením nároku z iného právneho dôvodu.

9. Pokiaľ ide o Zisťovací protokol, súd prvej inštancie ho pre jeho rozpor so zápsmi v Stavebnom denníku a vzhľadom na výpovede svedkov považoval za nevierohodný doklad, bez relevantnej vypovedacej hodnoty. Vychádzal preto zo skutočností uvedených v Stavebnom denníku, PD a z dokazovaním zistených skutočností, že na diele žalobca realizoval vápenno-cementovú omietku, a to zo zmesi BAUMIT. Stavebný denník súd vzhľadom na jeho charakter a účel považoval za základný, podstatný a vierohodný doklad pre zistenie skutočností o vedení stavby, použitých materiáloch a realizácii stavebných prác.

10. Pokiaľ ide o výmeru lešenia a presun hmôt, ani jeden zo svedkov nepotvrdil, ako dospeli k množstvám uvedeným na Súpise prác, keďže tieto položky nebolo možné fyzicky zmerať a nevyplývali ani presne zo zmluvy. Určené boli len jednotkové ceny, avšak rozpor bol v množstve. Súd prvej inštancie preto pri týchto položkách vychádzal zo záverov znaleckého posudku, podľa ktorého obvyklá výmera lešenia pre vyhotovenie predmetných omietok mohla činiť 944,10 m² a presun hmôt v prípade, že žalobca vyhotovil všetky omietky zmesou Hebel, predstavuje 28,942 ton. Realizovaný objem omietok a ostatné súvisiace položky žalovaný nenamietal. Jednotkové ceny sporné neboli, tieto vychádzali zo

zmluvy. Množstvá 203,80 m² ako príplatok za zabudované rohovníky, 2.101,40 m² výstužná sieťka a 88,08 m² hrubá výplň na stenách použil aj súdny znalec pre účely výpočtu presunu hmôt, čo žalovaný nespochybnil. Vzhľadom na všetky zistenia súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca má nárok na zaplatenie prác za realizáciu vnútorných omietok vo výške 553.391,74 Sk (18.369,23 €), t. j. v sume tak, ako je uvedená pod položkami Súpisu prác z 18.12.2001. Pri výmere lešenia 944,10 m² má žalobca nárok na zaplatenie sumy 110.063,16 Sk (3.653,43 €). K tejto sume súd dospel vynásobením výmery 944,10 m² s jednotkovými cenami dohodnutými v zmluve za montáž, príplatok a demontáž tak, ako bolo určené v zmluve. Pri množstve presunu hmôt 28,942 ton má žalobca nárok na zaplatenie sumy 4.141,60 Sk (137,48 €) a príplatok 2.894,20 Sk (96,07 €). Spolu predstavuje cena prác 670.490,70 Sk + 10% DPH, t. j. celkom 737.539,70 Sk (24.481,83 €). Po odrátaní preddavku 400.000 Sk (13.277,56 €) predstavuje priznaný nárok žalobcu sumu 337.539,70 Sk (11.204,27 €).

11. Keďže žalovaný napriek riadnemu vykonaniu diela jeho cenu nezaplatil, dostal sa do omeškania. Faktúru možno považovať za výzvu na zaplatenie peňažného záväzku a od dátumu splatnosti je preto žalovaný v omeškani. Nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty vyplýva zo zmluvy o dielo, pretože zmluvná pokuta bola dohodnutá v článku VI. bode 2 zmluvy o dielo. Ide o nárok, ktorý je možné uplatniť popri nároku na úroky z omeškania, preto súd prvej inštancie žalobe aj v tejto časti vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). O trovách konania štátu rozhodol podľa ust. § 148 ods. 1 OSP.

12. Ďalej odvolací súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že odvolanie prejednal podľa ust. § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je v časti zaplatenia istiny a v súvisiacich výrokoch o náhrade trov konania vecne správny. V časti zaplatenia príslušenstva a zmluvnej pokuty odvolací súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Odvolací súd poukázal na ust. § 219 ods. 2 OSP, podľa ktorého, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody a na ust. § 220 OSP, podľa ktorého odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

13. Odvolací súd konštatoval, že sa stotožnil so zisteným skutkovým stavom a právnym posúdením vecí súdom prvej inštancie i s dôrazom na vykonané znalecké dokazovanie, v ktorom bol preukázaný rozsah vykonaných prác a ich cena, ktorá bola nižšia, ako žalobca pôvodne vyúčtoval žalovanému. Z uvedeného dôvodu žalovaný oprávnené odmietol podpísať Preberací protokol, čo malo za následok neoprávnené účtovanie úrokov z omeškania a zmluvnej pokuty. Naviac, odvolací súd bol toho názoru, že súd prvej inštancie priznal tieto nároky žalobcu bezdôvodne, a preto v tejto časti napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol i s poukazom na postup súdu podľa ust. § 537 ods. 2 Obch. zák.

14. V napadnutej vyhovujúcej časti vychádzal súd prvej inštancie plne zo znaleckého posudku a právne posúdenie o odovzdaní diela v zmysle ust. § 554 a § 555 Obch. zák. považoval za správne. V súlade s rozhodnutím súdu prvej inštancie považoval za správne aj nároky o náhrade trov štátu. S poukazom na uvedené skutočnosti preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti zaplatenia istiny 11.204,27 € a v súvisiacich výrokoch o náhrade trov konania podľa ust. § 219 ods. 1 OSP potvrdil a vo zvyšku podľa ust. § 220 OSP zmenil tak, že žalobu na zaplatenie príslušenstva a zmluvnej pokuty zamietol. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 3 OSP a ich náhradu v sume 334,72 € priznal úspešnému žalobcovi.

15. Proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok Okresného súdu Bratislava II č. k. 23Cb/93/2006-481 z 25. marca 2015 vo zvyšku zmenený tak, že žaloba na zaplatenie príslušenstva a zmluvnej pokuty bola zamietnutá, podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa ust. § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

16. Dovolateľ uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu, ktorým tento vo zvyšku zmenil rozsudok súdu

prvej inštancie a zamietol žalobu na zaplatenie úroku z omeškania a zmluvnej pokuty, spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Za nesprávny považuje záver odvolacieho súdu, že nie je dôvodná žaloba v časti týkajúcej sa zaplatenia príslušenstva a zmluvnej pokuty, pretože žalovaný oprávnené odmietol podpísať Preberací protokol z dôvodu, že rozsah vykonaných prác a ich cena bola nižšia, ako žalobca pôvodne vyúčtoval žalovanému, čo malo za následok neoprávnené účtovanie úrokov z omeškania a zmluvnej pokuty. S takýmto záverom nemôže súhlasiť, pretože Preberací protokol neobsahoval ani rozsah vykonaných prác a ani ich cenu, pričom v Preberacom protokole sa len konštatuje, že dielo bolo odovzdané v dohodnutom termíne bez väd a nedorobkov. Aj súd prvej inštancie v rozhodnutí konštatoval, že nepodpísanie Preberacieho protokolu žalovaným (jeho konateľom), je konanie na prospech žalovaného, ktoré sa prieči zákonnému účelu zmluvy o dielo, ako aj poctivému obchodnému styku a jeho nepodpísanie konateľom žalovaného nemohlo byť dôvodom na neuhradenie ceny diela. Žalovaný odovzdal dielo investorovi a toto bolo ako celok (obchodné stredisko) následne otvorené a sprevádzkované. V konečnom dôsledku v deň odovzdania diela 16.12.2001 podpísal za žalovaného Protokol o odovzdaní a prevzatí prác jeho zamestnanec pán F., ktorého žalovaný na prevzatie diela vyslal. Skutočnosť, že súd žalobcovi priznal sumu nižšiu, ako žalobca pôvodne požadoval, nemôže mať právny význam pre oprávnenosť účtovaných úrokov z omeškania a zmluvnej pokuty. Rozsah prác nespochybnil ani znalecký posudok č. 202/2008, ktorý vyhotovil znalec A. Y. H. V tomto znaleckom posudku bol rozsah stavebných prác potvrdený presne tak, ako ho žalobca faktúroval žalovanému. V konečnom dôsledku bola žaloba sčasti zamietnutá nie z dôvodu menšieho rozsahu prác, ale z dôvodu toho, že znalec v znaleckom posudku k otázke č. 3 uviedol nasledovnú úvahu: „Pre vyhotovenie vyššie uvedeného objemu vnútorných omietok postačovalo použiť a zmontovať pracovné lešenie radové v rozsahu 944,10 m²“. Znalec však nezohľadnil nutnosť montáže lešenia aj pre miestnosti s nižšou svetlou výškou. V otázke presunu hmôt znalec určil hmotnosť na 18,708 ton, pričom vychádzal len z objemu omietok a nezohľadnil nutnosť presunu hmôt, ktoré musel žalobca realizovať, a to opakovane z dôvodu toho, že na stavbe uvoľňoval pracovný priestor pre ďalších vykonávateľov prác, ktorí realizovali iné práce na diele. Teda, znalec neriešil otázku množstva lešenia a otázku množstva presunu hmôt na základe toho, čo bolo na stavbe nevyhnutné, ale teoreticky len zhodnotil to, čo v ideálnych podmienkach postačovalo, pretože skutočné podmienky realizovania prác nepoznal, nakoľko znalecký posudok bol vypracovaný po viac ako 7 rokoch od odovzdania diela žalovanému. Žalovaný svojvoľne a bez dôvodu nezaplatil žalobcovi za vykonanie diela faktúrovanú sumu, hoci dňom vykonania diela žalovanému vznikla povinnosť zaplatiť jeho cenu. Žalovaný sa dostal do omeškania zo zaplatením priznanej istiny v sume 11.204,27 € a z tejto sumy je preto povinný zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške určenej zákonom (ust. § 369 ods. 1 Obch. zák.) a zmluvnú pokutu v zmysle ust. § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) a zmluvy o dielo. Žalovaný zaplatil žalobcovi istinu 11.204,27 € dňa 11.07.2016, avšak bol v omeškaní s jej zaplatením vyše 15 rokov.

17. Podľa názoru žalobcu, odvolací súd rozhodol ohľadne zamietnutia príslušenstva a zmluvnej pokuty arbitrárne, pretože svoje rozhodnutie riadne a náležite neodôvodnil, čím porušil právo žalobcu na spravodlivý proces (ust. § 420 písm. f/ CSP) a odvolací súd tiež vyriešil právnu otázku v časti rozhodnutia, ktorú napadol dovolaním, v odklone od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (ust. § 421 písm. a/ CSP).

18. S poukazom na vyššie uvedené dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozsudok odvolacieho súdu v ním napadnutej časti tak, že žalovanému uloží povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania 10 % ročne z dlžnej sumy 11.204,27 € od 20.12.2001 do 10.07.2016 a zmluvnú pokutu 0,05 % zo sumy 11.204,27 € za každý začatý týždeň od 52. týždňa roku 2001 do 10.07.2001 a trovy dovolacieho konania podľa ich vyčíslenia v dovolaní.

19. K dovolaniu žalobcu zaslal žalovaný písomné vyjadrenie. Uviedol v ňom, že sa plne stotožňuje s rozhodnutím odvolacieho súdu, jeho argumentáciou a odôvodnením, ktoré považuje za dostatočné. Poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“), ktorá aj prípadne nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia nepovažuje za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania. V tomto smere poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 18/2013, v ktorom je odkaz na ďalšie rozhodnutia

senátov NS SR, ktoré potvrdzujú závery uvedené v citovanom rozhodnutí, a to s odkazom na judikát R 111/1998, podľa ktorého nedostatočné odôvodnenie je tzv. inou vadou konania v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b/ OSP, teda môže založiť dôvodnosť dovolania, avšak nie jeho prípustnosť. Rovnako nedostatočnosť odôvodnenia nezakladá odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle ust. § 237 písm. f/ OSP (v novej právnej úprave sa pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ nahrádza pojmom „právo na spravodlivý proces“), pretože procesná vada konania uvedená v ust. § 237 písm. f/ OSP môže spočívať len v postupe súdu, ktorý „predchádza vydaniu konečného rozhodnutia a ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania a zmarenie možnosti jeho aktívnej účasti na konaní“. Nemôže však ísť o samotné rozhodnutie, ako výsledok vecnej rozhodovacej činnosti súdu alebo jeho odôvodnenie. Keďže žalobca dostatočne neodôvodnil použitie dovolacieho dôvodu podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, považuje jeho argumentáciu súvisiacu s týmto ustanovením za irelevantnú.

20. Rovnako za irelevantnú považuje argumentáciu žalobcu vo vzťahu k uplatnenému dôvodu v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nakoľko ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, na ktorú sa žalobca odvoláva, žalobca žiadnym spôsobom nenačrtol a neuviedol ani jeden prípad, ktorý by potvrdzoval jeho domnienku. Nestotožnil sa s názorom dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Naopak, podľa jeho názoru, odvolací súd dospel k správne rozhodnutiu, keďže sa stotožnil so zisteným skutkovým stavom a uznal aj správne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, a to aj s dôrazom na vykonané znalecké dokazovanie, v ktorom však bol preukázaný rozsah vykonaných prác a ich cena nižšia, ako žalobca pôvodne účtoval. Z uvedeného dôvodu žalovaný oprávnené odmietol podpísať Preberací protokol, čo malo za následok neoprávnené účtovanie úrokov z omeškania a zmluvnej pokuty. Súd prvej inštancie preto bezdôvodne priznal tieto nároky žalobcovi.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenou osobou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (ust. § 424 CSP), zastúpenou v súlade so zákonom (ust. § 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (ust. § 443 CSP) najskôr skúmal, či tento mimoriadny opravný prostriedok je procesne prípustný.

22. Podľa ust. § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

23. Podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Podľa ust. § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

25. Dovolateľ prípustnosť dovolania založil na ustanovení § 420 písm. f/ CSP a zároveň aj na ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Otázka kumulácie dôvodov prípustnosti dovolania bola riešená v uznesení Veľkého senátu občianskoprávneho kolégia NS SR sp. zn. 1VCdo/2/2017 z 19. apríla 2017, ktorým sú senáty NS SR viazané (ust. § 48 ods. 3, prvá veta CSP) a podľa záveru ktorého kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 420 CSP a ust. § 421 CSP je neprípustná. Ak sú v dovolaní (ako je tomu aj v posudzovanom prípade) súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska ust. § 420 CSP. S poukazom na vyššie uvedený záver Veľkého senátu občianskoprávneho kolégia NS SR, v preskúmvanej veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu, nie je oprávnený posudzovať prípustnosť dovolania žalobcu podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Dovolací

súd sa preto v preskúmvanej veci obmedzil na posúdenie prípustnosti dovolania žalobcu len z hľadiska uplatneného ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

26. Odvolací súd môže zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie a ani zrušenie. Prípustnosť dovolania proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu je založená na zásade diformity, t. j. na rozdielnosti rozsudku odvolacieho súdu s rozsudkom súdu prvej inštancie. O rozdielnosť rozsudku ide vtedy, ak boli okolnosti, ktoré sú významné pre rozhodnutie veci, posúdené oboma súdmi rozdielne, a práva a povinnosti stanovené účastníkom konania, sú podľa záverov týchto rozsudkov odlišné, teda rozdielne konštituuju alebo deklarujú práva a povinnosti v právnych vzťahoch účastníkov konania.

27. Dovolací súd, súc viazaný vymedzeným dovolacím dôvodom, preskúmal rozhodnutie odvolacieho súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo, len v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP, ktoré zakladá prípustnosť dovolania a zároveň jeho dôvodnosť v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany (účastníka konania) nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

28. Právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“) a článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (viď sp. zn. II. ÚS 383/06).

29. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“) je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

30. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (viď sp. zn. I. ÚS 46/05, sp. zn. II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A. č. 254-B, s. 49, § 30).

31. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces.

32. Podľa ust. § 157 ods. 2 OSP (účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu), v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

33. Podľa ust. § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

34. Požiadavka riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia sa vzťahuje na každé súdne rozhodnutie, pričom odôvodnenie rozhodnutia musí byť zároveň dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu jeho správnosti v konaní o opravnom (riadnom alebo mimoriadnom) prostriedku. Ak rozhodnutie neobsahuje náležitosti uvedené v ust. § 157 ods. 2 OSP, ide o rozhodnutie nepreskúmateľné. Takéto arbitrárne rozhodnutie súdu porušuje právo účastníka na spravodlivý súdny proces, pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov. Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry opakovane

vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9.12.2004).

35. Z obsahu spisového materiálu, ako aj rozsudkov súdov oboch inštancií vyplýva, že predmetom sporu boli tri žalobcom uplatnené nároky: na zaplatenie ceny diela, na zaplatenie úroku z omeškania a na zaplatenie zmluvnej pokuty. Z rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že súd považoval všetky tri uplatnené nároky žalobcu za dôvodné a z uvedeného dôvodu žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 11.204,27 € (cenu diela), 10% úrok z omeškania ročne zo sumy 11.204,27 € od 20.12.2001 do zaplatenia a zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % zo sumy 11.204,27 € za každý začatý týždeň od 52. týždňa roku 2001 do zaplatenia. Po vykonaní dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca má nárok na zaplatenie ceny diela v celkovej sume 11.204,27 € (337.539,70 Sk). Žalovaný napriek riadnemu vykonaniu diela cenu diela nezaplatil, čím sa dostal do omeškania, a to od dátumu splatnosti faktúry, ktorú považoval za výzvu na zaplatenie peňažného záväzku (ceny diela), pričom úrok z omeškania priznal žalobcovi v zmysle ust. § 369 ods. 1 Obch. zák. Zmluvnú pokutu žalobcovi priznal ako nárok, ktorý bol dohodnutý v článku VI. bode 2 zmluvy o dielo a keďže ide o nárok, ktorý je možné uplatniť popri nároku na úroky z omeškania, vyhovel žalobe aj v časti týkajúcej sa zaplatenia zmluvnej pokuty. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku podrobne uviedol odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, vrátane skutkového a právneho stavu, na základe ktorého súd prvej inštancie žalobe vyhovel. Odvolací súd (na strane 10 rozsudku) sa v celom rozsahu stotožnil so zisteným skutkovým stavom a právnym posúdením veci súdom prvej inštancie v časti týkajúcej sa zaplatenia ceny diela a v súvisiacich výrokoch o náhrade trov konania. Konštatoval, že v napadnutej vyhovujúcej časti vychádzal súd prvej inštancie plne zo znaleckého posudku a právne posúdenie o odovzdaní diela v zmysle ust. § 554 a § 555 Obch. zák. považuje i odvolací súd za správne. V súlade s rozhodnutím súdu prvej inštancie považoval odvolací súd za správne aj nároky týkajúce sa náhrady trov štátu. Odvolací súd preto potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti zaplatenia istiny 11.204,27 € a v súvisiacich výrokoch o náhrade trov konania podľa ust. § 219 ods. 1 OSP. Vo zvyšnej časti ohľadne zaplatenia príslušenstva (úroku z omeškania) a zmluvnej pokuty odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil podľa ust. § 220 OSP tak, že žalobu v uvedenej časti zamietol. V odôvodnení svojho rozsudku odvolací súd uviedol, že sa stotožnil so zisteným skutkovým stavom i s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie i s dôrazom na vykonané znalecké dokazovanie, v ktorom bol preukázaný rozsah vykonaných prác a ich cena, ktorá bola nižšia ako žalobca pôvodne vyúčtoval žalovanému. Z uvedeného dôvodu žalovaný oprávnené odmietol podpísať Preberací protokol, čo malo za následok neoprávnené účtovanie úrokov z omeškania a zmluvnej pokuty. Navyiac, súd prvej inštancie priznal tieto nároky žalobcu bezdôvodne, a preto v tejto časti napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol i s poukazom na postup súdu podľa ust. § 537 ods. 2 Obch. zák.

36. Dovolací súd upriamuje pozornosť na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia NS SR č. 2/2016 z 3.12.2015 k výkladu ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP (ktoré je aktuálne aj v súčasnej dobe, t. j. po nadobudnutí účinnosti nového civilného procesného kódexu - Civilného sporového poriadku dňom 1.07.2016), z ktorého vyplýva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b/ OSP (na čo vo vyjadrení k dovolaniu správne poukázal žalovaný), avšak výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje ani zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP.

37. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že práve v posudzovanom prípade sa jedná o takýto výnimočný prípad, keď odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu je vo vzťahu k žalobcom uplatneným nárokom na zaplatenie úroku z omeškania a zmluvnej pokuty také nedostatočné, že neobsahuje ani len zásadné vysvetlenie dôvodov, podstatných pre rozhodnutie odvolacieho súdu, na základe ktorých odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v časti zaplatenia úroku z omeškania a zmluvnej pokuty, a to bez toho, aby v odôvodnení svojho rozsudku uviedol relevantné dôvody, pre ktoré rozhodol opačne, ako súd prvej inštancie a zamietol žalobcom uplatnené nároky na zaplatenie úroku z omeškania a zmluvnej pokuty. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu (5. odsek na strane 10) nedáva odpoveď na to, prečo v časti zaplatenia úroku z omeškania a zmluvnej pokuty sa odvolací súd

nestotožnil so skutkovým stavom a právnym posúdením veci súdom prvej inštancie a prečo dospel k záveru, že žalobcom uplatnené nároky neboli uplatnené dôvodne. Pre konanie na odvolacom súde platili primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie (ust. § 211 ods. 2 OSP), teda platilo aj ust. § 157 ods. 2 OSP a povinnosťou aj odvolacieho súdu bolo dbať, aby odôvodnenie jeho rozsudku bolo nielen dostatočné, ale aj jasné, zrozumiteľné a presvedčivé. Keďže rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti v zmysle ust. § 157 ods. 2 OSP, je nedostatočne odôvodnené, arbitrárne a nepreskúmateľné zo strany dovolacieho súdu. Len pre úplnosť dovolací súd uvádza, že z ust. § 213 ods. 1 OSP (účinného v čase rozhodovania odvolacieho súdu), ktorému korešponduje ust. § 383 Civilného sporového poriadku (účinného od 1.07.2016) vyplýva, že odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, pričom v prípade, ak dospeje k názoru, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam ohľadne niektorého uplatneného nároku (ako tomu bolo aj v posudzovanom prípade), je povinný sám zopakovať v potrebnom rozsahu dokazovanie (ust. § 213 ods. 3 OSP, resp. ust. § 384 ods. 2 CSP). V takom prípade však odvolací súd musí vo veci nariadiť pojednávanie (ust. § 214 ods. 1 písm. a/ OSP, resp. ust. § 385 ods. 1 CSP).

38. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd sa stotožnil s názorom dovolateľa, že dovolanie žalobcu smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie prípustné, ale zároveň je aj dôvodné podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu v časti, v ktorej odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a zamietol žalobu ohľadne zaplataenia úroku z omeškania a zmluvnej pokuty, je nedostatočne odôvodnené, arbitrárne a nepreskúmateľné zo strany dovolacieho súdu a tým v rozpore nielen s ust. § 157 ods. 2 OSP, ale aj článkom 46 ods. 1 Ústavy SR a článkom 6 ods. 1 Dohovoru a zakladá vadu zmätočnosti v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP (predtým ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP), ktorej dôsledkom je to, že v posudzovanom prípade došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces.

39. Dovolací súd preto rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti, týkajúcej sa zaplataenia príslušenstva (úroku z omeškania) a zmluvnej pokuty, zrušil podľa ust. § 449 ods. 1 CSP a vec v rozsahu zrušenia mu vrátil na ďalšie konanie podľa ust. § 450 CSP.

40. Podľa ust. § 453 ods. 3 CSP o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd.

41. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.